

Nowości bibliograficzne

Olej z czarnuszki w bezpłodności mężczyzn

Kolahdooz M., Nasri S., Zadeh-Modarres S. i wsp. Effects of Nigella sativa L. seed oil on abnormal semen quality in infertile men: A randomized, double-blind, placebo – controlled clinical trial. Phytomedicine 2014, 21, 901-905.

W wielu krajach na świecie obserwuje się ostatnio wzrost bezpłodności u mężczyzn. Wpływają na to różne czynniki, przede wszystkim choroby wrodzone organów płciowych, zaburzenia hormonalne oraz uszkodzenia powstałe na tle genetycznym i żywieniowym. Pomocne w leczeniu tych dolegliwości są liczne substancje przeciwutleniające, terapie żywieniowe i preparaty zawierające rośliny lecznicze. W medycynie ludowej Wschodu tradycyjnym lekiem na bezpłodność mężczyzn były nasiona czarnuszki siewnej (*Nigella sativa* L.).

Autorzy niniejszej pracy postanowili zweryfikować te informacje za pomocą badań klinicznych. W badaniach uczestniczyło 64 mężczyzn w wieku 20-45 lat, których bezpłodność została potwierdzona badaniami analitycznymi. Pod uwagę brano m.in. objętość ejakulowanego nasienia, liczbę plemników, ich morfologię i ruchliwość. Pacjentów podzielono losowo na dwie równe grupy. Jednej z nich (badanej) w celach leczniczych podawano 2,5 ml oleju tłoczonego na zimno z nasion czarnuszki siewnej 2 razy dziennie przez 2 miesiące. Druga grupa (kontrolna) otrzymywała w tym czasie taką samą ilość oleju parafinowego. Warto zaznaczyć, że głównymi składnikami oleju z nasion czarnuszki były kwasy tłuszczowe: linolenowy (58,2%), olejowy (22,6%) i palmitynowy (12,8%) oraz lotne związki: p-cymen (51,6%), tymochinon (14,5%) i α -tujen (14,0%).

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że przyjmowanie oleju z czarnuszki znacznie poprawiło parametry ejakulowanego nasienia. Jego objętość wzrosła o 11,7%, liczba plemników powiększyła się o 38,2%, morfologia plemników poprawiła się o 24,2%, przy czym liczba uszkodzonych plemników spadła o 70,8%. Ponadto ruchliwość plemników wzrosła o 11,5%, a liczba plemników pozbawio-

nych zdolności ruchu obniżyła się o 14,8%. Natomiast podawanie w tym czasie pacjentom parafiny płynnej nie zmieniło w zasadniczy sposób zarówno objętości, jak i jakości ejakulowanego nasienia. Na tej podstawie można przyjąć, że przyjmowanie przez niepłodnych mężczyzn 5 ml oleju z nasion czarnuszki siewnej przez 2 miesiące w znacznym stopniu poprawi jakość ich nasienia bez skutków ubocznych, przywracając im możliwość spłodzenia zdrowego potomstwa.

Kurkumina jako środek przeciwdepresyjny

Sanmukhani J., Satodia V., Trivedi J. i wsp.: Efficacy and safety of curcumin in major depressive disorder: A randomized controlled trial. Phytother. 2014, 28, 579-585.

Przyjmuje się, że ok. 12% ludzi na świecie cierpi na różne dolegliwości związane z depresją. Stąd trwają ciągle poszukiwania leków pomocnych w walce z tą chorobą. Jednym z takich leków może być kurkumina, stosowana do tego celu w różnych systemach medycyny Indii i Chin.

Badania miały na celu ustalenie, czy kurkumina, dimeryczna pochodna kwasu ferulowego, występująca w kłączach *Curcuma longa* L., ma właściwości przeciwdepresyjne. W testach klinicznych wzięło udział 60 pacjentów obojga płci w wieku powyżej 18 lat ze stwierdzonymi podstawowymi objawami depresji. Podzielono ich losowo na 3 grupy, z których jedna leczona była przez 6 tygodni fluoksetyną (podstawowym lekiem przeciwdepresyjnym) w dawce 20 mg dziennie, druga kurkumina w dawce 1000 mg dziennie (po 500 mg leku podawano po śniadaniu i po obiedzie) i trzecia leczona była fluoksetyną i kurkumina w podanych dawkach.

Efekty lecznicze oceniano punktowo za pomocą Hamilton Depression Rating Scale w wersji 17-punktowej (HAM-D₁₇). Badania kliniczne wykazały, że samopoczucie pacjentów po leczeniu fluoksetyną poprawiło się o 64,7%, po leczeniu kurkumina o 62,5%, a po leczeniu łącznym – o 77,8%. Przeprowadzone badania wskazują, że kurkumina może

być stosowana jako skuteczny i pozbawiony działań ubocznych lek u chorych z podstawowymi objawami depresji, zarówno samodzielnie, jak i w połączeniu z fluoksetyną.

Przeciwalergiczne działanie pleuranu

*Sanmu-Jesenak M., Hrubisko M., Majtan J. i wsp.: Anti-allergic effect of pleuran (β -glucan from *Pleurotus ostreatus*) in children with recurrent respiratory tract infections. Phytother. Res. 2014, 28, 471-474.*

Nawracające zakażenia dróg oddechowych u dzieci są poważnym problemem w praktyce pediatrycznej. Powstają one głównie na tle alergicznym. Jednym ze skutecznych środków przeciwdziałających tej chorobie jest pleuran, tj. β -glukan wyizolowany z grzyba *Pleurotus ostreatus* (Jacq.) P. Kumm. Wykazuje on wyraźne działanie immunoregulujące.

W badaniach klinicznych wzięło udział 175 dzieci w wieku 2-10 lat, u których odnotowywano od 3 do 5 nawracających zakażeń dróg oddechowych rocznie. Dzieci podzielono losowo na 2 grupy, z których jed-

na (w liczbie 81) otrzymywała syrop Immunoglukan P4H w ilości 1 ml/5 kg masy ciała (10 mg pleuranu i 10 mg witaminy C w 1 ml), a druga (w liczbie 94) – syrop zawierający witaminę C w ilości 1 ml/5 kg masy ciała (10 mg witaminy C w 1 ml). Preparat leczniczy i placebo podawano raz dziennie przed śniadaniem przez okres 6 miesięcy.

Badania wykazały, że pleuran charakteryzował się wyraźnym działaniem przeciwalergicznym. Po 6 miesiącach leczenia u dzieci stwierdzono ustabilizowanie się poziomu przeciwciał IgE w surowicy krwi (przed leczeniem – średnio 100,9 IU/l, po leczeniu – 104,6 IU/l) oraz prawie dwukrotny wzrost liczby granulocytów w krwi obwodowej (przed leczeniem – średnio $0,29 \times 10^9$ komórek/l, po leczeniu – $0,41 \times 10^9$ komórek/l). Natomiast w grupie placebo obserwowano wzrost poziomu przeciwciał (z 50,1 do 103,1 IU/l) oraz stabilizację liczby granulocytów ($0,24$ i $0,26 \times 10^9$ komórek/l).

Przeprowadzone badania dają podstawę do stwierdzenia, że pleuran jest wartościowym lekiem przeznaczonym do zwalczania nawracających zakażeń dróg oddechowych u dzieci.

*Wybór i opracowanie
Prof. dr hab. Bogdan Kędzia*